

РЕШЕНИЕ

№ 311

гр. София, 19.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на дванадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева
Кристина Филипова

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20231000502765 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

С решение № 1772 от 06.04.2023г., постановено по гр.д.№ 614/22г. по описа на СГС, ГО, 21 състав, е уважен иск с правно основание чл.439 ГПК, като е признато за установено, че М. Г. М. и М. Т. К. не дължат в полза на И. Ц. М. сумата от 13 003 (тринадесет хиляди и три) щатски долара, заедно със законната лихва върху главницата, считано от 20.10.2006 г. до окончателното плащане, както и сумата от 410,60 лева (четиристотин и десет лева и шестдесет стотинки) разноси по делото, за които суми на 12.01.2007г. е издаден изпълнителен лист по гр.д. № 21597/2006 г. на СРС и е образувано изпълнително дело № 20077900400159 на ЧСИ Р. М., **ПОРАДИ ПОГАСЯВАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА ПО ДАВНОСТ.**

Със същото решение са присъдени разноси, като И. Ц. М. е осъден да заплати на М. Г. М. разноси по делото в размер на 3687 лева, а на М. Т. К. в размер на 2650 лева.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ответника по делото.

Жалбоподателят-ответник И. Ц. М. оспорва решението и моли съда да го отмени и отхвърли предявените иски. Жалбата е бланкетна.

Въззиваемата страна М. Г. М. и М. Т. К. оспорват жалбата и молят съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Посочват, че при подадена бланкетна въззивна жалба, настоящата въззивната инстанция следва да се произнесе само по валидността и

допустимостта на първоинстанционното решение, както и по правилното или неправилното приложение на императивните материалноправни норми. На следващо място считат, че атакуваното първоинстанционно съдебно решение е постановено от законен съдебен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, в писмена форма и е подписано. Самото Решение не страда от неяснота - то е разбираемо, ясно и представлява валиден съдебен акт. СГС е провел надлежно и пълно събиране на допустими и относими доказателства, въз основа на които е формирал обективни фактически констатации. Изследвани са в тяхната пълнота и цялост събраните в първоинстанционното производство доказателства, като изложените правни изводи напълно кореспондират с тях, като правилно ги е извел в съответстващата им правна норма, и по този начин съда е достигнал до законосъобразни правни изводи, имплементирани в диспозитива на атакуемия съдебен акт. Претендират разноски - адвокатско възнаграждение, по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв. в/ка чл. 7, ал. 2, т. 3 в/ка чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1/09.07.04 за МРАВ адвокатско възнаграждение за процесуално представителство за всеки един от тях.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разглежда жалбите и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с отрицателен установителен иск с правно основание чл. чл.439 ГПК.

Ищците М. Г. М. и М. Т. К. твърдят, че са длъжници на ответника И. Ц. М. по запис на заповед, по който ищцата М. Т. К. била издател, а М. Г. М. поел задължението като авалист. По искане на ответника И. Ц. М. бил издаден изпълнителен лист, по който било образувано изп. дело № 20077900400159 на ЧСИ Р. М.. Ищците твърдят, че последните изпълнителни действия са насрочване на опис и оценка на възбранения в полза на взыскателя имот на 03.10.2016г., след която дата няма поискани или извършени изпълнителни действия. Според ищците, след изтичане на двегодишния срок след тази дата изпълнителното дело следва да се счита прекратено по силата на закона. Отделно от перемцията оспорват дължимостта на вземането - предмет на изпълнение, на основание тригодишната погасителна давност по чл.531 ал. 1 ТЗ, и при условията на евентуалност изтекъл петгодишен давностен срок по чл.110 ЗЗД. Молят да се признае за установено, че не дължат в полза на ответника И. Ц. М. сумата от 13001 щатски долара по запис на заповед от 18.06.2003г., платима на 28.02.2004г., ведно със законната лихва от 20.10.2006г., както и сумата от 410,60 лева разноски в производството за издаване на изпълнителен лист.

Ответникът И. Ц. М. оспорва иска. Позовава се на сключено между страните споразумение от 2014г. за изплащане на задълженията - предмет на изпълнителното дело с падеж до април 2016 г., който срок бил изменен по-късно до м. юли 2016 г. Оспорва и довода за погасяване по давност на задълженията, като се позовава на мораториума т.е. спирането на давностните срокове по силата на Закона за мерките действията по време на извънредното положение.

От фактическа страна се установява, че производството срещу ищците е образувано въз основа на годен изпълнителен титул, а именно - изпълнителен лист от 12.01.2007г.,

издаден въз основа на влязло в сила съдебно решение от 22.12.2006г. постановено по гр.д.№ 21597/2006г. По описа на СРС, 53 състав, както следва: М. Г. М. и М. Т. К. са осъдени да платят в полза на И. Ц. М. за сумата от 13 003 щатски долара, въз основа на запис на заповед, заедно със законната лихва от 20.10.2006 г. до окончателното изплащане, както и сумата от 410.60 лв. разноски по делото.

За тази сума е издаден изпълнителен лист от 12.01.2007г. на основание влязло в сила решение от 22.12.2006г. по гр. дело № 21597/2006 г. по описа на СРС. Предмет на изпълнителния лист са и разноските по гражданското дело в размер 410,60 лева. В този смисъл и доколкото не е налице несъдебно изпълнително основание по смисъла на чл.237 ГПК /отм./, а влязло в сила съдебно решение, доводите на въззиваемата страна, че е приложима кратката тригодишна давност, са напълно неотносими към предмета на производството.

По молба на вискателя И. Ц. М. от 09.02.2007 г., по два изп.листа е било образувано изп. дело № 20077900400159 по описа на ЧСИ Р. М.. Съдебният изпълнител е изпратил на ищите призовки за доброволно изпълнение от 13.02.2007 г., получени от тях на 02.03.2007г. В периода от 02.03.2007г. до 27.11.2012г. няма реално извършени изпълнителни действия. На 27.11.2012 и на 31.07.2013г. съдебният изпълнител е изпратил заповрни съобщения за налагане на запов върху трудовото възнаграждение на ищеца М. Г. М. в „Софтуер груп“ ЕООД и в „БМН Инженеринг“ и запов върху банкови сметки на ищите в търговски банки. На 12.08.2013г. ЧСИ М. е направила искане за вписване на възбрана върху ид.част от апартамент № 10 в гр. *** бул. „****“ № *** вх.* ет.*, собствен на М. Г. М.. Възбраната е била вписана на 21.08.2013 г. По искане на вискателя по изп.дело, съдебният изпълнител е вдигнал заповрите, наложени върху банковите сметки на ищите, за което е изпратил съобщения до търговските банки. На 21.01.2016 г. съдебният изпълнител отново е наложил запови върху банкови сметки на ищите.

На 20.01.2016г. съдебният изпълнител е изпратил до ищите съобщения за насрочване на опис на движими вещи. На 03.10.2016 г. съдебният изпълнител е изпратил съобщения за насрочване на опис на недвижимия имот, върху който е наложена възбраната. На 14.06.2016 г. е направено искане за вписване на възбрана върху ид. част от имота. Възбраната е била вписана на 15.09.2016г. с вх. рег. № 56748 акт № 8 том XVI имотна партида 249698. На 20.10.2016г. е насрочен опис и оценка на собствения на М. М. имот /л.312/.

На 28.03.2017г. адв.М., представляващ вискателя, е депозирал молба до ЧСИ М. за вдигане на наложените вече запови по банковите сметки на длъжниците, поради сключени споразумения.

На 05.07.2019г. адв.М. е депозирал молба до ЧСИ М. за възобновяване на изп.производство и налагане на запови по банковите сметки на длъжниците /л.348/

Исковата молба е депозирана в съда на 14.09.2022г.

На 01.04.2014г. между вискателя и длъжника М. М. е сключено споразумение, въз основа на което страните признават, че размерът на общото задължение към този момент възлиза на

80 000 лв., което е разсрочено по отделни вноски и падежи с краен такъв 31.03.2016г., което ако бъде изпълнено от длъжника, ще доведе до вдигане на вече наложените запори. /л.36/ На 06.03.2015г. е сключен анекс към това споразумение, като са променени размер на вноските и краен падеж до м.юли 2016г.

Спорен по делото е въпросът дали сключените между страните две споразумения от 01.04.2014 г. и анекс от 06.03.2015 г., предхождащи последните изпълнителни действия, въз основа на които има извършени частични плащания по разписки /последната от които с дата 27.10.2017г./2765, могат да се тълкуват като извънсъдебно признание на дълга, водещо до прекъсване течението на давността. СГС е посочил, че представените разписки за получени суми, издадени от пълномощник на ответника, в лицето на адв.О. М., който е и представител на вискателя, не съдържа изявление за признание на ответниците на вземането, нито е доказателство за друго обстоятелство, което да прекъсва давността.

С оглед гореизложеното е формиран извод, че претенцията по чл.439 ГПК е основателна, тъй като погасителният петгодишен давностен срок за оспорените вземания по отношение на ищеца М. е изтекъл на 20.12.2021 г., а по отношение на ищцата К. е изтекъл на 21.03.2021 г.

САС не споделя горните изводи, тъй като не е оспорена автентичността на подписа на длъжника, положен в споразумението и анекса, доколкото това са частни двустранно подписани документи и съгласно чл.193 ал.3 ГПК тежестта пада върху ищите, сега въззиваеми. Доказателства в тази насока няма ангажирани.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

ПЪРВО Въззивното производство е уредено в ГПК като продължение на първоинстанционното производство, макар и при ограничено въззивно обжалване /ТР № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС./. Въззивният съд, действайки като съд по същество на спора, следва да формира собствени фактически и правни изводи въз основа на преценка на събраните доказателства, при което с оглед на крайния му извод постановява решение, с което потвърждава или отменя обжалваното първоинстанционно решение. Разпоредбата на чл.269 ГПК регламентира правомощията на въззивния съд относно валидността на решението, по която се произнася служебно, а по допустимостта му - в обжалваната част. По останалите въпроси, т.е. по правилността на решението, въззивният съд е ограничен от посоченото в жалбата, в което разрешение по новия ГПК се проявява разликата в сравнение с въззивното обжалване по отменения процесуален закон, при което въззивният съд при проверката на правилността на първоинстанционното решение не беше обвързан от оплакванията в жалбата при разглеждане на спора по същество и при условията на пълен въззив.

На тези правомощия на въззивния съд по действащия ГПК по отношение правилността на обжалваното решение кореспондира и уредбата в него относно съдържанието на жалбата.

При подадена в срок въззивна жалба, макар и същата да **не съдържа конкретни пороци** т.е. бланкетна на първоинстанционното решение, въззивното производство е редовно учредено, тъй като по аргумент от чл.262 вр.чл.260 ал.1 т.3 ГПК **непосочването в жалбата в какво се състои порочността на решението /т. 3/ не обуславя нейната нередовност**. Поради това и съдът не е длъжен да изпраща съобщение до страната при проверката за редовността ѝ, съгласно чл.262 ГПК, но това не означава, че жалбоподателят не може да поддържа във въззивното производство конкретните си доводи за неправилност на първоинстанционното решение, вкл. и чрез допълнителна молба. В нея обаче той може да конкретизира и уточнява оплакванията в жалбата си с указание в какво се състои порочността на обжалваното решение, като това **може да се осъществи и в о.с.з. по** чл.268 ГПК при разглеждане на жалбата. Законът не поставя ограничения пред въззивника да уточнява или конкретизира подадената в срока за обжалване формална въззивна жалба, като това е допустимо да се осъществи и с допълнителна молба. Въззивният съд е длъжен да се произнесе по тези доводи относно правилността на обжалваното решение, доколкото същите са в рамката на подадената в срок въззивна жалба, с оглед неговите правомощия на съд по същество на спора, като обратното представлява съществено нарушение на чл.269 и чл.272 ГПК. **Недопустимо е обаче въззивникът след изтичане на срока за въззивно обжалване с допълнителна молба да допълва подадената в срок въззивна жалба, като въвежда нов предмет, тъй като това процесуално действие, като извършено след предвидения в закона срок, не може да се вземе предвид от въззивният съд-** чл.64 ал.1 ГПК, респ. съдът не дължи произнасяне по доводите в тази допълнителна молба.

Вярно е, че жалбата е бланкетна и не съдържа конкретни доводи и оплаквания, следователно и по правило съдът дължи проверка единствено на валидността и допустимостта на решението /последната единствено в обжалваната му част/. Жалбата на ответника срещу първоинстанционното решение е бланкетна, няма изложени конкретни оплаквания срещу изводите на съда от първа инстанция, поради което по нея въззивният контрол е ограничен до валидността и допустимостта на обжалвания съдебен акт, но не и до неговата правилност.

Независимо от гореизложеното и факта, че съдът е ограничен от посочените в жалбата основания, в случая намира приложение изключение на общото правило, а именно когато следва да приложи императивна материалноправна норма, установена в обществен интерес. Нормите, ураждащи течението на давността, имат императивен, а не диспозитивен характер. След като е налице позоваване на изтекла давност, обективизирано в исковата молба, а нормите уреждащи течението и спирането на погасителната давност са с императивен характер, съдът дължи произнасяне т.е. спорът следва да се разгледа по същество, а не само по допустимост.

ВТОРО Давността е не само забрана за принудително изпълнение на вземането, но и забрана да бъде установено неговото съществуване или несъществуване с иск. В този смисъл, когато длъжникът се позовава на давност, предмет на предявения по реда на чл.439 ГПК иск не е съществуването или несъществуването на вземането, а съществуването или

несъществуването на правото на принудително изпълнение, въпреки евентуалните прекъсвания или спирания на давността. Именно затова приложима в случая е общата петгодишна давност, а не тригодишната давност, която адв. И. свързва със записа на заповед.

В хипотезата на висящ изпълнителен процес (в какъвто контекст е поставен правният въпрос), предявяването на отрицателен установителен иск от длъжника, че вземането на кредитора е погасено по давност, цели да установи липса (погасяване) на изпълняемото право, подлежащо на принудително изпълнение, поради настъпил след издаване на изпълнителното основание нов факт и като последица - прекратяване на изпълнителния процес чл.433 ал.1 т.8 ГПК). Липсата на изпълняемо право отнема материалноправната основа на принудителното изпълнение. Тук следва да се отчитат т.1 и т.3 към тълкувателно решение по т.д.№ 2/2023г. на ОСГТК на ВКС /което предстои де излезе/, съгласно които:

Перемпцията е правно ирелевантна по отношение на погасителната давност.

Погасителната давност не зависи от по-късно настъпилата перемпция и тя е без правно значение за давността. Когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ, след като перемпцията е настъпила, съдебният изпълнител не може да откаже да изпълни искания нов способ, той дължи подчинение на представения и намиращ се все още у него изпълнителен лист. ЧСИ следва да образува новото искане в ново отделно изпълнително дело, тъй като старото е прекратено по право. Новото искане на свой ред прекъсва давността, независимо от това дали съдебният изпълнител е образувал ново дело или не го е сторил. Застъпва се становището, че служебното задължение на съдебния изпълнител и обезсилването на предприетите изпълнителни действия, като законни последици на прекратяването, не се съотнасят към основанията по чл.116, б. „в“ ЗЗД.

Давността е прекъсната и в случаите, когато кредиторът е поискал извършване на изпълнителни действия, но съдебният изпълнител бездейства и не предприема изпълнение по причини, независещи от волята на кредитора, в това число и когато не приложи правилата на чл. 129 ГПК.

При перемпция на основание чл.433, ал.1, т.8 ГПК изпълнителните способности, които са били осъществени преди тя да настъпи, не се засягат изобщо от прекратяването на делото. Те са осъществени и приключени като отделни процеси. Перемпцията и давността са различни правни институти, с различни правни последици. ***Давността е институт на материалното право, установен в обществен интерес с императивна норма***, с цел да стимулира кредитора да не бездейства и своевременно да упражнява субективните си права, да иска принудително изпълнение на своите притезания, когато разполага с изпълнително основание и доброволно изпълнение от страна на длъжника липсва, както и да поддържа висящността на изпълнителния процес със своята активност.

Възприетото понастоящем от ОСГТК на ВКС правно разрешение, че в изпълнителния процес давността бива прекъсвана многократно и по време на висящ изпълнителен процес погасителна давност не спира да тече, наложи разясненията, дадени с приемането на ***Тълкувателно решение № 3 от 28.03.2023 г. по тълк.д. № 3/2020г. на ОСГТК на ВКС за***

делата, образувани за вземания преди датата 26.06.2015 г. По изпълнителните дела, образувани за принудително събиране на вземания, не е текла погасителна давност до обявяване на ТР № 2 от 26.06.15 г. на ОСГТК на ВКС. Давността за тези вземания е започнала да тече от 26.06.2015г., тъй като до посочената дата е *обвързващо тълкуването за спряла да тече давност* на основание чл. 115, ал. 1, б. „ж” ЗЗД, *но само когато са налице двете кумулативно посочени в ППВС № 3/18.11.1980 г. предпоставки: да е направено пред държавен орган надлежно волеизявление за принудително осъществяване на вземане, „което волеизявление е с не по-малко значение на предявяването на иск или на възражение в исковия процес”, и изпълнителното производство да е висящо. Когато преди датата 26.06.2015г. е отпаднало второто от посочените две условия, преустановява се и ефектът на спирането*, което при действието на ППВС № 3/18.11.1980 г. указва началото на новия давностен срок. В тези случаи нова давност започва да тече от деня на прекратяването на изпълнителното дело, до този момент се прилага чл.115, ал.1, б.„ж” ЗЗД, *което тълкуване* отпада едва с обявяване на тълкувателното решение, с което постановлението е обявено за загубило сила. При действието на постановлението на Пленума на ВС, искането на вискателя за извършване на изпълнителни действия поставя началото на изпълнителния процес и прекъсва давността, когато изпълнително дело е образувано. При изпълнителни дела, вече прекратени към датата 26.06.2015г., срокът на новата давност по чл.117, ал.1 ЗЗД следва да се брои от момента на прекратяването им, а не от момента на последното по време предприето в хода на делото изпълнително действие според нововъзприетото тълкуване, тъй като хипотезата за фактите, означени в тълкуванията, се съобразява според значението им в съответния тълкувателен акт .

Изпълнителният процес е законовата рамка, в която действията или бездействията на кредитора от значение за погасителната давност се проявяват. След отмяната на ППВС № 3/18.11.1980 г., неговата висящност вече не е определяща за давността, а прекратяването на изпълнителния процес поначало няма отношение към прекъсването на погасителната давност. За изпълнителния процес чл. 116, б. „б” ЗЗД не се отнася. В този смисъл погасителната давност се прекъсва от изпълнително действие, извършено по изпълнително дело, дори ако е настъпила перемпция. Именно затова релевираните доводи за настъпила перемпция са правно ирелевантни към предмета на производството.

В случая са налице двама солидарни длъжници, което означена че **изпълнителните действия по отношение на един от солидарните длъжници, срещу които е образувано изп.дело въз основа на един изпълнителен лист, рефлектират върху втория и обратно. Друг извод не би могъл да бъде направен и с оглед относителното действие на спирането и прекъсването на давността т.е. релевантно за перемпцията е пълното бездействие на вискателя по изпълнителното дело, а не само по отношение на един от тях. В случай на множество солидарни длъжници в изп.производство, образувано срещу тях въз основа на един изпълнителен лист, изп.производство не може да бъде прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК само по отношение на тези от тях,**

срещу които не е поискано извършването на изпълнителни действия в продължение на две години, когато в същия период изпълнителни действия са предприемани срещу останалите длъжници. За настъпване на перемпцията трябва да е налице бездействие на вискателя по отношение на всеки от солидарните длъжници в производството.

Трето – както бе посочено по-горе по въпроса тече ли погасителна давност докато трае изпълнителният процес относно вземането по изпълнителни дела, образувани до приемането на 26.06.2015 г. на ТР № 2/26.06.2015 г. по т.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС е дадено задължително разрешение в ТР № 3 от 28.03.2023г. по т.д. № 3/2020г. на ОСГТК на ВКС, уеднаквяващо съществувалата преди приемането му противоречива практика на ВКС, според което погасителна давност не тече докато трае изпълнителният процес относно вземания по изпълнителни дела, образувани до приемането на 26.06.2015 г. на ТР № 2 от 26.06.2015 г. по т.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС. За тези вземания давността започва да тече от 26.06.2015г., от когато е обявено за загубило сила ППВС № 3/1980 г. Това задължително разрешение следва да бъде съобразено по настоящото дело. Ако на постановката на т. 10 от ТР № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС се предаде обратна сила, това би довело до положение, при което давността за вземанията по висящи към датата на приемането му дела, би изтекла със задна дата. Кредиторите по тези дела обективно няма да могат да предприемат действия по тях, с което да избегнат погасяването на възможността за принудително събиране на вземанията им.

Вземането е установено със СПН с Решение, влязло в законна сила на 22.12.2006г. Според чл.117, ал. 2 ЗЗД приложимата спрямо установените със съдебно решение вземания давност е винаги 5- годишна, считано от датата на влизане в сила на съдебното решение. Предвид казаното и отнесено към настоящия спор, давността е започнала да тече от 22.12.2006г., но с образуване на изп.д. на 09.02.2007г. до до 26.06.2015г. е спряла да тече. ***Ето защо периодът, който следва да бъде проверен е от 26.06.2015г. до депозиране на иска - 14.09.2022г. В рамките на този период, тя е многократно прекъсване чрез депозиране на молби от вискателя, последната от които на 05.07.2019г. Следователно към датата на депозиране на иска, тя не е изтекла.***

Отделно от горното данните по делото се установява, че през периода от 26.06.2015г. до 27.10.2017г. от длъжниците са постъпвали частични плащания, за което са издадени разписки от адв.М., всяко от които прекъсва давността, съгласно цитираното вече ТР № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Вярно е, че разписките са частни свидетелстващи документи, които може и да са автентични, т.е. да са подписани от лицето /процесуален представител на страната в случая/, посочено като негов издател, но нямат задължителна доказателствена сила на изявленията и фактите, съдържащи се в тях. Вярно е, че съдът не е обвързан в преценката си за тях, поради което и при оспорване на верността им, не се открива процедурата по чл. 193 ГПК, а доказването на посочените в документа факти се провежда в хода на съдебното дирене от страната, която черпи изгодни за себе си факти /в случая жалбоподателя/. Не е необходимо в отделно производство, каквото е производството по чл.193 ГПК, да се оспорва съответствието на съдържащата се в тях информация с реално

осъществилите се в живота факти, защото в това отношение съдът разполага с правото да формира свободно вътрешно убеждение и да не им се довери, ако останалият доказателствен материал по делото навежда на други изводи.

Анализиран поотделно и в тяхната съвкупност разписките за извършени частични плащания в периода 2015-2016г., споразумението от 2014г. и анекса от 2015г., както и молбите на вискателя първо за вдигане на наложените запори, а по-късно за възобновяване на производството и налагане на запори, категорично сочат на извод, че разписките са достоверни по съдържание респ. че длъжникът не само е признал наличието на част от дълга, но е погасил частично същия. След преустановяване на плащанията още на 03.10.2016 г. вискателят е поискал насрочване на опис и оценка на възбранения в полза на вискателя недвижим имот на единия длъжник - М. М., тъй като крайният падеж съгласно анекса е юли 2016г. На основание чл.117 ЗЗД с признанието на дълга започва да тече нова давност и тази нова давност е общата 5-годишна такава по чл.110 ЗЗД, тъй като чрез споразумението М. М. заявява, че на собствено основание дължи на ищеца посочената сума пари, без да обвързва тази сума с издадения вече изпълнителен лист и запис на заповед.

Частичното плащане, съставляващо извънсъдебно писмено признание на дълга, на основание чл.116, б. „а“ ГПК прекъсва течението на давността. След тази дата е започнала да тече нова давност. Дори да се приеме, че се касае до частично признание на дълга, съдът намира, че това не се отразява на крайният извод, че главницата остава дължима. Както бе посочено, извън главницата, ищите са били задължени и за лихви по изпълнителния лист, които надхвърлят платените суми. Предвид липсата на други данни и въз основа на правилото на чл.76 ал.2 ЗЗД, следва да се приеме, че дори да е налице плащане, то е погасило именно част от лихвите, а главницата е останала изцяло изискуема.

На следващо място – ако по непрекратено изпълнително производство е извършено действие, което по своето естество (в материално правен аспект) е можело да прекъсне *давността*, то същото следва да бъде отчетено, независимо от бездействието на ЧСИ, което не може да се вмени във вина на кредитора-вискател. В този смисъл следва да се приеме, че с депозирането на молба от 05.07.2019г. от адв.М., представляващ вискателя, с която е поискал делото да бъде възобновено и да се наложат отново запори по банкови сметки на длъжниците по същество отново е прекъсната давността, независимо дали и кога ЧСИ е запорирал сметките. Последното искане съставлява обективизиране на желанието на кредитора да поддържа висящност на изпълнителното производство чрез сезиране на ЧСИ да извърши конкретно изпълнително действие. **В чл.116, б.,в“ ЗЗД е изрично установено правилото, че давността се прекъсва с предприемането действия за принудително изпълнение.** Същинско действие за принудително изпълнение обаче може да предприеме само съдебният изпълнител (или друг орган на принудително изпълнение – публичен изпълнител, синдик, съд по несъстоятелността) и то прекъсва давността; но давността е свързана с поведението на кредитора – тя не се влияе от поведението на други лица. Затова ако искането от кредитора е направено своевременно, но изпълнителното действие не е предприето от надлежния орган преди изтичането на давностния срок, по причина, което не

зависи от волята на кредитора; **давността се счита прекъсната с искането, дори то да е било нередовно, ако нередовността е изправена надлежно по указание на органа на изпълнителното производство.** Давността не се прекъсва веднъж с искането и още веднъж с предприемането на действието. **Прекъсването е едно – с предприемането на действието, но се счита да е настъпило с обратна сила, ако след поискването давността е изтекла.** След това тя се прекъсва последователно във времето, когато осъществяването на способа става чрез отделни процесуални действия: заповест или възбрана, опис, оценка, насрочване на проданта, разгласяване, приемане на наддавателни предложения, провеждане на наддаване и т.н. до влизането в сила на постановлението за възлагане.

На основание чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от март 2020 г., и за преодоляване на последиците, във връзка с § 13 от ПЗР на ЗИД на Закона за здравето (обн. ДВ, бр. 44/2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) за периода от 13.03.2020 г. до 20.05.2020 г. са спрели да текат давностните срокове, с които се погасяват права на частноправни субекти, или давността е спряна за 68 дена. Последното предприето изпълнително действие, с което давността е прекъсната, е извършено на 05.07.2019 г.

Само за прецизност следва да се посочи, че докато трае настоящото производство давност не тече, въпреки че е образувано по ИМ на длъжниците. В гражданското право общото правило е, че давността е правна последица и санкция за бездействието на правоимащия кредитор, когато той е задължен и има възможност да действа, за да упражни правото си. Ако не е задължен и няма правна възможност да действа, давност не тече. ***Поради това, в разглежданата хипотеза предявяването на отрицателния установителен иск от длъжника, че вземането е погасено по давност, при поддържано от ответника насрещно възражение за неизтекъл давностен срок, е действие прекъсващо давността, защото след предявяването му кредиторът не може да противопостави насрещен положителен иск със същия предмет, нито (в общия случай) да предприема действия за принудително изпълнение.*** Прекъсването е под условие - ако с влязло в сила решение отрицателният установителен иск бъде отхвърлен (по арг. от чл.116 б.Б" вр.чл.117 ал.2 ЗЗД). Този извод следва от установеното в правната теория и в съдебната практика, че един и същ правен спор може да даде повод за положителен или отрицателен установителен иск, в зависимост от това коя страна е инициирала съдебното му разрешаване - страната, която твърди съществуването на спорното право, или тази, която го отрича. Делата по двата иска са тъждествени - въз основа на едното може да се прави отвод за висящ процес или за пресъдено нещо по другото. И по двата иска се получава една и съща защита и санкция в зависимост от това - твърдението на коя страна отговаря на действителното правно положение. Да се уважи отрицателният установителен иск е равнозначно на това да се отхвърли положителният установителен иск, и обратно (вж. - проф. Ж. С., "Бълг. ГПП", 9-то изд., стр.187 и сл.). Разпределението на доказателствената тежест е едно и също и не зависи от ролята на ищец или ответник, която страната има по делото, а от нейното отношение към спорното право - дали тя твърди, че то съществува, или го отрича, т.е. каква правна

последница страната претендира като настъпила. Съответно, когато се отхвърля отрицателен установителен иск, силата на пресъдено нещо има за предмет правото, което ответникът е успял съдебно да установи с индивидуализиращите това право белези - правопораждащ факт и съдържание.

От това следва, че в разглеждания случай решението, с което се отхвърля отрицателния иск на длъжника, че паричното вземане на кредитора е погасено по давност, установява със сила на пресъдено нещо, че вземането не е погасено по давност и съществува правото на принудително изпълнение (т.е. - съществува изпълняемо право), като от влизане в сила на отхвърлителното съдебно решение започва да тече нова давност – чл.117 ал.2 ЗЗД./в този смисъл РЕШЕНИЕ № 257 ОТ 30.04.2020 Г. ПО ГР. Д. № 694/2019 Г., Г. К., III Г. О. НА ВКС, постановено по реда на чл.290 ГПК/.

С оглед гореизложеното и при несъвпадане изводите на първа и настоящата инстанции решението следва да бъде отменено, а искът – отхвърлен като неоснователен.

На осн.чл.78 ал.3 ГПК въззиваемата страна /ищите/ дължат в полза въззиваемата страна-взискател направените пред настоящата инстанция разноски, в размер на 410.60 лв. платена д.т., както и сумата от 1000 лв. платен адв.хонорар за първа инстанция, съгласно списък по чл.80 ГПК.

Воден от горното и на основание чл. 271 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 1772 от 06.04.2023г., постановено по гр.д.№ 614/22г. по описа на СГС, ГО, 21 състав, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявления от М. Г. М. ЕГН *****, гр. *** бул. „***“ № *** вх. * ет. * ап. ** и М. Т. К. ЕГН *****, гр. *** ул.„***“ № * вх. * ет. * ап. ** срещу И. Ц. М. ЕГН *****, адрес: гр. *** ж.к. „***“ бл. *** вх. * ет. * ап. ** съдебен адрес: гр. София, ул. „Княз Борис I“ 130, ет.2, ап.3, адв.С. Г.- САК, отрицателен установителен иск с правно основание чл.439 ГПК за признаване на установено, че М. Г. М. и М. Т. К. не дължат в полза на И. Ц. М. сумата от 13 003 (тринадесет хиляди и три) щатски долара, поради изтекла погасителна давност, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 20.10.2006г. до окончателното плащане, както и сумата от 410,60 лева (четиристотин и десет лева и шестдесет стотинки) разноски по делото, за които суми на 12.01.2007г. е издаден изп.лист по гр.д. № 21597/2006 г. на СРС и е образувано изп.дело № 20077900400159 на ЧСИ Р. М., като неоснователен.

ОСЪЖДА М. Г. М. ЕГН *****, гр. *** бул. „***“ № *** вх. * ет. * ап. ** и М. Т. К. ЕГН *****, гр.*** ул.,***“ № * вх. * ет. * ап. ** **ДА ЗАПЛАТЯТ В ПОЛЗА НА И. Ц. М. ЕГН *****, адрес: гр. *** ж.к. „***“ бл. *** вх. * ет. * ап. ** съдебен адрес: гр. София, ул. „Княз Борис I“ 130, ет. 2, ап. 3, адв. С. Г.- САК, сумата от 1410.60 лв. /хиляда четиристотин и десет лева/, направени по делото разноски пред двете инстанции.**

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____